

Women in Polish Cinema

Ewa Mazierska and Elżbieta Ostrowska
With a supplementary chapter by Joanna Szwejowska

Berghahn Books
NEW YORK • OXFORD

Contents

List of Illustrations	ix
Acknowledgements	xi
Introduction	1
<i>Ewa Mazierska and Elżbieta Ostrowska</i>	
Part I The Polish Mother	
1. The Myth of the Polish Mother	15
<i>Joanna Sz wajcowska</i>	
Part II Women According to Men	
2. Filmic Representations of the Myth of the Polish Mother	37
<i>Elżbieta Ostrowska</i>	
3. Polish 'Superwoman': a Liberation or Victimisation?	55
<i>Elżbieta Ostrowska</i>	
4. Caught between Activity and Passivity: Women in the Polish School	75
<i>Elżbieta Ostrowska</i>	
5. Agnieszka and Other Solidarity Heroines of Polish Cinema	92
<i>Ewa Mazierska</i>	
6. Witches, Bitches and Other Victims of the Crisis of Masculinity: Women in Polish Postcommunist Cinema	110
<i>Ewa Mazierska</i>	
7. Between Fear and Attraction: Images of 'Other' Women	131
<i>Elżbieta Ostrowska</i>	

Part III Women behind the Camera

8. Wanda Jakubowska: the Communist Fighter <i>Ewa Mazierska</i>	149
9. Barbara Sass: the Author of Women's Films <i>Ewa Mazierska</i>	166
10. Agnieszka Holland: a Sceptic <i>Elżbieta Ostrowska</i>	185
11. Dorota Kędzierzawska: Ambivalent Feminist <i>Ewa Mazierska</i>	205
Filmography	221
Bibliography	226
Index	235

List of Illustrations

1.1	Artur Grottger, <i>Żałoba (The Mourning)</i> , 1863, from <i>Polonia</i> cycle	27
1.2	Artur Grottger, <i>Na pobojowisku (On the battlefield)</i> , 1863, from <i>Polonia</i> cycle	27
1.3	Artur Grottger, <i>Polonia</i> , 1863, title page of the <i>Polonia</i> cycle	28
2.1	<i>Huragan (Hurricane)</i> , 1928, dir. Józef Lejtes © Filmoteka Narodowa w Warszawie	40
2.2	<i>Matka Królów (Mother of the Kings)</i> , 1982, dir. Janusz Zaorski © Filmoteka Narodowa w Warszawie	47
2.3	<i>Matka Królów (Mother of the Kings)</i> , 1982, dir. Janusz Zaorski © Filmoteka Narodowa w Warszawie	48
2.4	<i>Skarga (The Complaint)</i> , dir. Jerzy Wójcik © Studio Filmowe 'Indeks', photo: Witold Sobociński	50
3.1	<i>Niedaleko Warszawy (Not Far from Warsaw)</i> , 1954, dir. Maria Kaniewska © Studio Filmowe 'Oko'	60
3.2	<i>Przygoda na Mariensztacie (An Adventure at Marienstadt)</i> , 1954, dir. Leonard Buczkowski © Studio Filmowe 'Oko'	62
3.3	<i>Autobus odjeżdża 6.20 (The Bus Leaves at 6.20)</i> , 1954, dir. Jan Rybkowski © Studio Filmowe 'Oko'	64
3.4	<i>Wanda Gościmińska – Włóknianka (Wanda Gościmińska, the Textile Worker)</i> , 1975, dir. Wojciech Wiszniewski © Wytwórnia Filmów Oświatowych w Łodzi	69
3.5	<i>Dreszcze (Shivers)</i> , 1981, dir. Wojciech Marczewski © Studio Filmowe 'Tor'	72
4.1	<i>Pokolenie (A Generation)</i> , 1955, dir. Andrzej Wajda © Studio Filmowe 'Oko'	78
4.2	<i>Kanał (Kanal)</i> , 1957, dir. Andrzej Wajda © Studio Filmowe 'Kadr'	80
4.3	<i>Popiół i diament (Ashes and Diamonds)</i> , 1958, dir. Andrzej Wajda © Studio Filmowe 'Kadr'	85

4.4	<i>Krzyż Walecznych (Cross of Valour)</i> , 1958, dir. Kazimierz Kutz. © Studio Filmowe 'Kadr'	90
5.1	<i>Człowiek z marmuru (Man of Marble)</i> , 1976, dir. Andrzej Wajda. © Studio Filmowe 'Perspektywa'	93
5.2	<i>Człowiek z żelaza (Man of Iron)</i> , 1981, dir. Andrzej Wajda. © Studio Filmowe 'Perspektywa'	99
6.1	<i>Szamanka (Shaman)</i> , 1996, dir. Andrzej Żuławski. © Canal+	120
6.2	<i>Autoportret z kochanką (Self-portrait with a Lover)</i> , 1997, dir. Radosław Piwowarski. © Wojciech Staroń	123
6.3	<i>Przystań (Haven)</i> , 1997, dir. Jan Hryniak. © TVP, photo: Witold Płóciennik	127
6.4	<i>Portret podwójny (Double Portrait)</i> , 2001, dir. Mariusz Front. © Wytwórnia Filmowa 'Czołówka', photo: Janusz Sus	129
7.1	<i>Ziemia obiecana (The Promised Land)</i> , 1974, dir. Andrzej Wajda. © Studio Filmowe 'Perspektywa'	134
8.1	<i>Ostatni etap (The Last Stage)</i> , 1947, dir. Wanda Jakubowska. © Studio Filmowe 'Oko'	152
9.1	<i>Bez miłości (Without Love)</i> , 1980, dir. Barbara Sass. © Studio Filmowe 'Kadr'	168
9.2	<i>Historia niemoralna (Immoral Story)</i> , 1990, dir. Barbara Sass. © Studio Filmowe 'Kadr'	174
9.3	<i>Dziewczęta z Nowolipiek (Girls from Nowolipki)</i> , 1985, dir. Barbara Sass. © Studio Filmowe 'Kadr'	176
9.4	<i>Pokuszenie (Temptation)</i> , 1995, dir. Barbara Sass. © Andrzej Stempowski	179
10.1	<i>Aktorzy prowincjonalni (Provincial Actors)</i> , 1978, dir. Agnieszka Holland. © Studio Filmowe 'Oko'	194
10.2	<i>Gorączka (Fever)</i> , 1980, dir. Agnieszka Holland. © Studio Filmowe 'Oko'	198
11.1	<i>Diabły, diabły (Devils, Devils)</i> , dir. Dorota Kędzierzawska. © Studio Filmowe 'Indeks', photo: Zdzisław Najda	207
11.2	<i>Wrony (Crows)</i> , dir. Dorota Kędzierzawska. © Arthur Reinhart	213
11.3	<i>Nic (Nothing)</i> , dir. Dorota Kędzierzawska. © Arthur Reinhart	216